

Retningslinjer

Tilskuddsordning for kunstproduksjon i kommunale og fylkeskommunale bygg - KOM

Regelverket ble fastsatt av Kulturdepartementet 8. november 1999 og trådte i kraft straks.

Retningslinjene for kunstproduksjon knyttet til kommunale og fylkeskommunale bygg er utarbeidet til bruk for kommuner og fylkeskommuner, lokale kunstutvalg, regionale samarbeidsutvalg (RSU), kunstneriske konsulenter og utøvende kunstnere i arbeid med kunstprosjekter.

Retningslinjene angir:

- formål med kunst i offentlige bygg
- vilkår for tilsagn
- søknadsprosedyre
- framdrifts- og avslutningsprosedyre
- honorar
- sanksjoner ved brudd på retningslinjene

I eget vedlegg presiseres retningslinjene for kunstutvalgene, de regionale samarbeidsutvalgene, kunstneriske konsulent og for valg av kunstner/kunstverk.

1. Definisjon og formål

Med kunst i offentlige rom forstås billedkunst og kunsthåndverk satt inn i en stedsspesifikk eller arkitektonisk sammenheng.

Gjennom tilskuddsordningen skal KORO's virksomhet gi grunnlag for, og stimulere til at kunst blir et vesentlig element i offentlige bygg og deres nærmeste omgivelser. I form og uttrykk skal den kunsten berike det offentlige miljø i møtet mellom sted og arkitektur.

Formidling til publikum skal bidra til synliggjøring av kunsten.

2. Tilskuddsordningens omfang og vilkår

Kunstproduksjon knyttet til kommunale og fylkeskommunale bygg finansieres primært av kommune og fylkeskommune. Kommune og fylkeskommune er oppdragsgiver for kunstprosjektet og som regel også byggherre. Oppdragsgiver kan på grunnlag av egne midler søke tilskudd fra Kunst i offentlige rom - KORO. KORO kan gi tilsagn med inntil en tredjedel av det totale kunstbudsjettet. Totalt kunstbudsjett. Oppdragsgivers egenkapital + tilsagn fra KORO er netto utgifter til kunstverk og kan ikke benyttes til administrative utgifter, bygningsmessige tilpasninger, inventar e.l.

Tilsagnet er disponibelt i tre år fra tilsagnsdato. Dersom oppdragsgivers egenandel reduseres etter at tilsagn er gitt, bortfaller forutsetningene for tilsagnet.

Det er også anledning til å søke tilskudd til bygg med langsiktig leiekontrakt. I begrenset utstrekning kan det gis tilskudd til andre tiltak og kunstrelaterte prosjekter som vil bidra til økt forståelse for utvikling og bruk av kunst i offentlige rom. Det er ikke anledning til å søke tilskudd til kunstverk som allerede er innkjøpt eller når det er inngått bindende avtale med en kunstner.

Kunstprosjekt som får tilsagn fra KORO må gjennomføres i samsvar med KORO's retningslinjer. Sanksjoner ved brudd på retningslinjene omhandles i punkt 6.

Ved tilsagn dekker KORO utgifter til kunstkonsulent innen en gitt budsjetttramme (se vedlegg punkt B - Kunstkonsulent). KORO inngår kontrakt med kunstkonsulent fra tilsagnsdato.

KORO legger følgende vurderinger til grunn for tilsagn:

- **Byggets egnethet for kunst.**
Primært vil dette være en vurdering av byggets arkitektoniske kvaliteter.
- **Byggets funksjon**
Byggets funksjon vurderes både ut fra brukergrupper og antall brukere. Prioriterte bygg er barne- og ungdomsskoler, videregående skoler, kulturhus og kommunehus/samfunnshus/rådhus.
- **Oppdragsgivers egenandel.**
KORO vurderer størrelsen på søkers egenandel for å sikre hensiktsmessig ressursbruk av kunstprosjektmidlene. Det gjelder hensynet både til kvalitativt og kvantitativt utbytte av kunstprosjektet.

3. Søknadsprosedyre

Informasjon om ordningen og søknadsfrister kunngjøres årlig i rundskriv / e-post til kommuner og fylkeskommuner, og på KORO's hjemmeside. Søknaden skal inneholde navn og adresse til bygg og byggherre/søker, eier- og driftsforhold, arkitekt, byggekostnader, byggets areal, brukertall, start og ferdigstillelse, søkers egenkapital til kunstprosjektet og hvor langt planleggingen av kunstprosjektet har kommet. Vedlagte tegninger i A-4 format skal vise byggets fasade og plassering i terreng. KORO's søknadsskjema skal benyttes. KORO's administrasjon innstiller søknadene overfor KORO's styre som behandler og gjør vedtak i sakene. Søker får tilsagnsbrev/avslagsbrev innen 4 uker etter behandling. Det er ikke klageadgang for tilskuddsordningen. Det er anledning å søke på ny dersom vilkårene opprettholdes.

4. Kunstprosjekt med tilsagn fra KORO - fremdriftsprosedyre

Tilsagnsbrev og retningslinjer skal gi oppdragsgiver informasjon om framdriftsprosedyre ved kunstprosjektet.

Kunstutvalg

Et lokalt kunstutvalg skal gjennomføre kunstprosjektet i kommunen/fylkeskommunen. Oppdragsgiver skal sørge for at utvalget opprettes og besettes.

Utvalget skal bestå av 4 representanter:

- 1 representant for oppdragsgiver (kommune/fylkeskommune)
- 1 representant for arkitekt
- 1 representant for brukere av bygget
- 1 representant for KORO (kunstkonsulent)

De tre første representantene utnevnes av oppdragsgiver. Kunstkonsulent utnevnes av Regionalt samarbeidsutvalg (RSU) (se vedlegg punkt b). KORO utnevner kunstkonsulent 2 i prosjekter over én million kroner. Utvalget velger selv leder. KORO er arbeidsgiver for kunstkonsulenten(e).

Kunstplan

Kunstutvalget skal utarbeide en kunstplan med følgende innhold:

- Beskrivelse av bygget vedlagt et sett tegninger av bygget
- Hensikten med kunstprosjektet i forhold til byggets art og bruk
- Begrunnelse for valg av type kunstverk og plassering av kunstverk (plassering forutsettes knyttet til de deler av bygget som er tilgjengelig for almenheten).
- Beskrivelse av kunstverk (angivelse av materiale, størrelse o.a.)
- Forslag til utførende kunstner(e) og dokumentasjon på kunstnerens faglige bakgrunn.
- Eget budsjett for kunstprosjektet og finansieringskilder.

Kunstplanen skal godkjennes av Regionalt samarbeidsutvalg (RSU) som har det kunstfaglige ansvaret i kommunale og fylkeskommunale kunstprosjekter. Vesentlige forandringer i en kunstplan må legges fram for RSU til ny godkjenning.

Dersom det foreslås konkurranse, skal dette begrunnes særskilt. Forslag om lukket konkurranse skal omfatte oversikt over kunstnere som ønskes innbudt og forslag til konkurranseprogram. RSU har anledning til å be utvalget om supplerende materiale. RSU skal godkjenne både kunstplanen og konkurranseprogram før det sendes ut.

Engasjement av kunstner

Når kunstplanen er godkjent, velges kunstner(e) etter ulike prosedyrer beskrevet i vedlegg punkt D. Kontrakt inngås mellom oppdragsgiver (kommune/fylkeskommune) og kunstner(e) etter en standardkontrakt utarbeidet av KORO.

Utbetaling av tilsagn

Utbetaling av tilsagn skjer når godkjent kunstplan og utbetalingskrav fra oppdragsgiver foreligger i KORO. Kopi av underskrevet(underskrevne) kontrakt(er) med kunstner(e) skal vedlegges utbetalingskravet.

Rapporteringsrutiner

Kunstkomiteen v/kunstkonsulent utarbeider kunstplan og kunstbudsjett som forelegges og godkjennes av Regionalt samarbeidsutvalg (RSU). RSU oversender godkjent plan til KORO. På grunnlag av planen utbetales tilskuddet til oppdragsgiver (se avsnitt "Utbetaling av tilsagn"). I tillegg skal kunstkonsulenten ved engasjementets start fylle ut budsjett skjema for egne administrative utgifter. Kunstkonsulent sender KORO halvårsrapporter som viser kunstprosjektets praktiske framdrift. Når kunstprosjektet er overlevert oppdragsgiver, sender kunstkonsulent inn sluttrapport og dokumentasjon med lysbilder til KORO. Rapporten skal inneholde beskrivelse av type bygg, byggherre, start og avslutning, komitede medlemmer, utførende kunstnere, beskrivelse av kunstprosjektet og evaluering av prosjektet.

5. Honorar

For arbeid i kunstutvalg godtgjøres kunstkonsulent etter gjeldende satser avtalt mellom departementet og kunstnerorganisasjonene. Honorarer og administrasjonsutgifter til kunstkonsulentene dekkes av KORO i samsvar avtalt budsjett ramme. Utgiftene dekkes fra tilsagnsdato for kunstprosjektet. Honorar til de øvrige utvalgsmedlemmer dekkes av oppdragsgiver.

6. Sanksjoner ved brudd på KORO's retningslinjer

Kunstprosjekter som får tilskudd fra KORO må gjennomføres i samsvar med KORO's retningslinjer. Dersom oppdragsgiver ikke følger KORO's regelverk under prosjektperioden, har KORO anledning til å trekke tilsagnssummen både til kunst og kunstkonsulent(er), eventuelt kreve denne tilbakebetalt dersom tilsagnssummen er utbetalt. KORO kan trekke tilsagn tilbake/kreve utbetalt tilsagn tilbakebetalt uavhengig av om prosjektet er helt eller delvis avsluttet.

**VEDLEGG TIL RETNINGSLINJER
FOR KUNST TIL KOMMUNALE OG FYLKESKOMMUNALE BYGG**

Nærmere redegjørelse av kunstprosjektet for:

- A Kunstutvalg**
- B Kunstkonsulent**
- C Regionalt samarbeidsutvalg**
- D Valg av kunstner(e) / kunstverk**

A. Kunstutvalg

Byggets kunstutvalg skal

- utarbeide en kunstplan innenfor foreliggende økonomiske ramme.
- utarbeide budsjett over utgifter og inntekter (finansieringskilder). Utgifter til fundamentering, lyssetting og andre tekniske installasjoner føres som egne poster. Fundamentering og tekniske installasjoner kan belastes byggebudsjettet etter avtale med byggherre.
- oversende kunstplan til godkjenning i Regionalt samarbeidsutvalg for utsmykking (RSU).
- utvalget har ikke anledning til å inngå avtaler om oppdrag eller kjøp eller invitere til konkurranse før kunstplanen er godkjent av RSU.
- iverksette kunstplanen
- bistå utførende kunstner(e) under gjennomføringen av kunstprosjektet.

B. Kunstkonsulent

Når tilskudd til et kunstprosjekt er gitt, ber KORO det aktuelle regionale kunstsenter lyse ut prosjektet i KORO's konsulentregister. RSU oppnevner kunstkonsulenter ut fra søkerlisten til det aktuelle prosjektet. KORO oppnevner konsulent nr 2 ut fra samme søkerliste.

En kunstkonsulent skal ha nødvendige faglige kvalifikasjoner for oppgaven og må være godt orientert om kunstfaglige muligheter også utenfor eget fagfelt. Det stilles krav til kunstkonsulentens evne til rapport- og budsjettarbeid samt til samarbeidsevner.

Kunstkonsulent får honorar og reiseutgifter dekket av KORO innenfor en fastsatt ramme. Rammen regnes av en prosentandel av totalt kunstbudsjett.

Kunstkonsulent avgir halvårsrapporter og sluttrapport til KORO.

Konsulentavtale mellom KORO og kunstkonsulent gjelder fra tilsagnsdato for kunstprosjektet til sluttrapport og dokumentasjon er avlevert KORO.

C. Regionalt samarbeidsutvalg (RSU)

RSU er tilknyttet de regionale kunstsentrene og består av 3 medlemmer. RSU forutsettes sammensatt av en billedkunstner, en kunsthåndverker og en arkitekt oppnevnt av de regionale yrkesorganisasjonene.

RSU og regionalt kunstsenter har ansvar for å:

- lyse ut nye kunstoppdrag i KORO's konsulentregister
- oppnevne kunstkonsulent for kunstprosjektet
- orientere KORO og oppdragsgiver om oppnevningen
- være faglig kontaktorgan for det lokale kunstutvalget under arbeidet med kunstplanen.
- godkjenne kunstplaner og konkurranseprogram. Dersom kunstplanen ikke kan godkjennes i sin helhet, skal RSU innhente omarbeidet forslag fra den lokale kunstkomiteen.
- avgjøre dissenser om kunstplanen i den lokale kunstkomiteen
- gi skriftlig beskjed til det lokale kunstutvalg og KORO når kunstplanen og eventuelle konkurranseprogram er godkjent. Vedlegge kunstplan og budsjett til KORO.

D. Valg av kunstner(e) / kunstverk

Byggets karakter og bruk er bestemmende for hva slags kunst som velges.

Ressursene til kunst skal i minst mulig grad splittes opp i små oppdrag og innkjøp.

Det skal som hovedregel benyttes verk av norske kunstnere. Unntak skal grunngis og det skal i tilfelle fremkomme i kunstplanen. Det kan unntaksvis kjøpes inn arbeider av avdøde kunstnere.

Valg av kunstnere eller kunstverk kan skje på følgende måter:

1. Oppdrag
2. Konkurranse
3. Kjøp av ferdige kunstverk

Kunstnere som engasjeres til kunstoppdrag inngår kontrakt med oppdragsgiver i henhold til standardavtale utarbeidet av KORO.

1. Oppdrag

En eller flere navngitte kunstnere kan foreslås for direkte oppdrag. Utvalget kan foreslå i kunstplanen at det gjøres et forprosjekt før oppdraget endelig tildeles. Forprosjekt honoreres.

2. Konkurranse

Det skiller mellom åpen og lukket konkurranse. Åpen konkurranse kunngjøres, mens lukket konkurranse arrangeres mellom navngitte innbudte kunstnere/grupper av kunstnere.

Ved konkurranser i kommunale og fylkeskommunale prosjekter fungerer det lokale kunstutvalget som jury. Dersom juryen ikke har et kunstfaglig flertall kan saken ankes inn for RSU. Norske Billedkunstnere (NBK) har utarbeidet et regelverk for konkurranser (NBK's konkurranseregler") i eget hefte. Det vises også til KORO's "Innbydelse til lukket konkurranse."

3. Kjøp av ferdige kunstverk

Kunstkonsulenten forutsettes å være med ved alle innkjøp. Kjøp skal fortrinnsvis skje fra juryerte utstillinger eller ved offentlige kunstformidlingsinstitusjoner. Kunstmidlene kan ikke brukes til å arrangere innkjøpsutstillinger.